

רשומות

הצעות חוק

21 באוקטובר 1974

1143

ה' בחשוון תשל"ה

עמוד

	חוק להארכת תקפן של תקנות-שעת-חירום (הארכת מועדים – הוראות נוספות), תשל"ה-1974
10	• • • • •
12	• • • • • חוק פסיקת ריבית (תיקון), תשל"ה-1974

חוק להארכת תקפן של תקנות-שעת-חירום (הארכת מועדים - הוראות נוספות), תשל"ה-1974

1. תקפן של תקנות-שעת-חירום (הארכת מועדים - הוראות נוספות), תשל"ד-1974, מוארך בזה עד יום כ"א בתמוז תשל"ה (30 ביוני 1975).
2. שר הבטחון רשאי בכל עת, בצו שיפורסם כרשומות, לבטל את התקנות האמורות, כולן או מקצתן.
3. תחילתו של חוק זה מיום י"ז בטבת תשל"ה (31 בדצמבר 1974).

דברי הסבר

- החלפת סעיף 2
1. במקום סעיף 2 לחוק הארכת מועדים, תשי"ז-1957, יבוא:
- "הארכת מועדים הקבועים בחיקוק
2. (א) נקבע בחיקוק מועד לעשיית פעולה, ומו
שהיה צריך לעשותה היה ביום האחרון של אותו מועד
או בשלושים הימים שקדמו לו בשירות חירום, רשאי
הוא לעשות את הפעולה תוך שלושים יום לאחר שח-
רורו משירות החירום או לאחר שתדלה ההכרזה לפי
סעיף 1 לחול על שירותו, הכל כפי המוקדם יותר.
(ב) תשלומים שמועדי פרעונם הארכו לפי סעיף
זה וטרם נפרעו, רשאי אדם לפרעם בתשלומים חד-
שיים שווים במשך תקופה שהיא ארוכה פי שלושה
מתקופת שירות החירום שלו.
(ג) עשה אדם את הפעולה תוך המועדים הקבו-
עים בסעיף זה, לא תישמע טענה שהפעולה לא נעשתה
במועדה.
(ד) תקנה 2 לתקנות הארכת מועדים (הסדרים
לפרעונם של תשלומים נדחים), תשל"ד-1974 -
בטלה."

- החלפת סעיף 3
2. במקום סעיף 3 לחוק יבוא:
- "הארכת מועדים הקבועים במסמכים פרטיים
3. (א) נקבע בחוזה, בהצעת או במכרז מועד לעשיית
פעולה, והמועד תל ביום שבו אדם פלוגי היה בשירות
חירום או בשלושים הימים שלאחר שחרורו מאותו

אחרי גמר מבצע קדש קיבלה הכנסת ביום ו' בשבט
תשי"ז (8 בינואר 1957) את חוק הארכת מועדים, תשי"ז-
1957, שמטרתו היתה לתת סעד לחיילים בשירות מילוי-
אים שנקראו לשירות ממושך אותו זמן ושנבצר מהם עקב
שירותם לעשות פעולות שהיה עליהם לעשותן על פי
חוק או הסכם תוך מועד מסויים או במועד מסויים. החוק
האמור היה לפי מטרתו בבחינת הוראת שעה, אבל הור-
אותיו נוסחו כהוראות קבע, והשתמשו בהן גם בזמן מלח-
מת ששת הימים ובזמן מלחמת יום הכיפורים.
תקופת שירות המילואים במבצע קדש ובמלחמת
ששת הימים היו קצרות יחסית, מה שאין כן במלחמת יום
הכיפורים, שבה לא היה די בהסדר הקיים, והיה צורך
דחוף לתקנו כדי לפתור בעיות שנתעוררו. לכן התקין
שר הבטחון ביום כ"ט בטבת תשל"ד (23 בינואר 1974),
תקנות-שעת-חירום ובהן תיקון ההסדר שבחוק הארכת
מועדים, תשי"ז-1957.

תחילתן של התקנות ביום י" בתשרי תשל"ד (6 באוק-
טובר 1973), תקפן הוארך, בתיקונים מספר, ביום י'
בניסן תשל"ד (2 באפריל 1974) עד ליום י"ז בטבת
תשל"ה (31 בדצמבר 1974). דברי הסבר לתקנות ול-
תיקוניהן, לרבות נוסחו של חוק תשי"ז, פורסמו בה"ח
1110, תשל"ד, עמ' 117.
וזה נוסח תקנות-שעת-חירום (הארכת מועדים -
הוראות נוספות), תשל"ד-1974, כפי שתוקנו:
"בתוקף סמכותי לפי סעיף 9(א) לפקודת סדרי השלטון
והמשפט, תשי"ח-1948, אני מתקין תקנות-שעת-חירום
אלה:

1 ק"ת תשל"ד, עמ' 600; ס"ח תשל"ד, עמ' 71.

דברי הסבר

(ד) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות סדרי דין בהליכים לפי סעיף זה.
(ה) הוראות סעיף זה באות להוסיף על הוראות סעיף 3 ולא לגרוע מהן.

הארכת מועדים בתקנות

3ב. (א) תשלומים שמועדי פרעונם נדחו לפי סעיפים 2 או 3, רשאי שר הבטחון, בהתייעצות עם שר האוצר ועם נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע בתקנות הסדרים לפרעונם.
(ב) תקנות לפי סעיף זה יכול שיכללו הוראות כלליות או לסוגי מקרים, בדבר –

- (1) חלוקת תשלומים לשיעורים וקביעת מועדי פרעונם;
- (2) רבית בנסיבות האמורות בפסקה (1);
- (3) הסכמת בתי משפט לקבוע הוראות כאמור בפסקה (1).

תחילה

4. תחילתן של תקנות אלה ביום י' בתשרי תשל"ד (6 באוקטובר 1973).

ה ש מ

5. לתקנות אלה ייקרא "תקנות-שעת-הירום (הארכת מועדים – הוראות נוספות)", תשל"ד-1974.

הממשלה הביאה בפני הכנסת הצעת חוק חדשה (ה"ח 1126, תשל"ד, עמ' 216) אשר תבוא במקום חוק תשי"ז ותקנות-שעת-הירום אלה אשר תיקנו אותו. מאחר שאין בטחון שהצעת החוק תתקבל לפני תאריך פקיעת חוקן התקנות, מוצע בזה להאריך את תקפן לחצי שנה נוספת עד יום כ"א בתמוז תשל"ה (30 ביוני 1975).

שירות, יראו את המועד, לגבי אותו אדם, כאילו הור" ארך עד ליום השלושים שלאחר שהורו משירות החירום או לאחר שחדלה ההכרזה לחול על שירותו, הכל לפי המוקדם יותר.

(ב) הוראת סעיף קטן (א) לענין חוזה תחול גם על בן זוגו של אדם פלוני כאמור, אם נקבע בחוזה שהש- ניים חייבים חיוב אחד, ועל מי שערב לחיוב.

(ג) הוראות סעיף זה יחולו על חוזה הצעה או מכרז שנעשו לפני שהאדם הנדון היה בשירות חירום, אולם על חוזה לתשלום שמובטח במשכנתה – גם אם נכרת לאחר מכן.

הוספת סעיפים 3א ו-3ב

3. אחרי סעיף 3 לחוק יבוא:

"הארכת מועדים על ידי בית המשפט

3א. (א) בית משפט שלום רשאי לדחות מועד למסירת חוקה בדירת מגורים, לבקשתו של מי שהתחייב לכך, אם ראה שמן הצדק לעשות כן נוכח נסיבות הקשורות, במישרין או בעקיפין, בשירות חירום של החייב או של אדם אחר, והוא רשאי לקבוע תנאים לכך וליתן כל הוראה אחרת לענין ביצוע החוזה, לרבות האר- כתה של ערבות או של התחייבות לשפות נושה.

(ב) צד תהליך כאמור בסעיף קטן (א) רשאי לבקש מבית המשפט לחזור ולענין בהחלטה אם נש- תנו הנסיבות שהיו קיימות בשעת מתן ההחלטה או נתגלו עובדות שלא היו בפני בית המשפט.

(ג) החלטה לפי סעיף זה ניתנת לערעור לפני בית המשפט המחוזי ברשות בית משפט השלום או בית המשפט המחוזי.

חוק פסיקת ריבית (תיקון), תשל"ה-1974

1. האמור בסעיף 5 לחוק פסיקת ריבית, תשכ"א-1961, יסומן (א), ובו, במקום "מיום הגשת התביעה" יבוא "מיום היווצרות עילת התביעה", ואחריו יבוא:
- "(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשות שיפוטית שפסקה סכום כסף לבעל דין עקב אבדן השתכרות והוצאות בעתיד, תפסוק ריבית מיום פסק הדין אם נפסק סכום חד-פעמי, ומיום פרעון כל תשלום ותשלום אם נפסקו תשלומים עיתיים."
2. חוק זה יחול גם על הליכים התלויים ועומדים בפני רשות שיפוטית ביום תחילתו.
3. תחילתו של חוק זה ששה חודשים מיום פרסומו ברשומות.

דברי הסבר

אולם מצד אחר אין זה צודק לחייב את הנתבע בריבית לגבי תקופה שלפני שנודע לו על עצם התביעה. יתר על כן, ייתכנו מקרים שבהם ישנה התובע בכונה את תביעתו אם מובטחת לו ריבית החל מיום היווצרות התביעה. על כן נראה כי רצוי שבדרך כלל תהיה תחילת הריבית החל מיום היווצרות עילת התביעה, אך ישאר בידי הרשות השיפוטית שיקול הדעת לקבוע תקופה קצרה יותר.

לענין תשלומים בשל אבדן השתכרות והוצאות בעתיד, מבדיל החוק המוצע בין סכום חד-פעמי שנפסק לבין תשלומים שוטפים. הנראה זו מתאימה למציאות, ובעבר הציעה אותה הועדה לפישוט הענינים ושיפור ההליכים בתביעות נזיקין, בראשות כב' השופט ברנזון.

סעיף 5 לחוק פסיקת ריבית, תשכ"א-1961, קובע לאמור:

"תקופת הריבית

5. תקופת הריבית תהיה בפסיקה לפי סעיף 2 מיום הגשת התביעה עד יום התשלום; בהוצאות משפט - מיום הוצאתן עד התשלום; בשכר טרחה של עורך דין - מיום מתן הפסק עד התשלום; והכל אם לא קבעה הרשות השיפוטית תקופה קצרה יותר."

לכאורה אין זה מוצדק שהרשות השיפוטית לא תהא רשאית לפסוק ריבית החל מיום היווצרות עילת התביעה. כי הרי הקו המנחה כפי שנקבע בדברי הסבר להצעת החוק המקורית בשנת תשכ"א הוא שכל המעכב בידיו שלא כדין כספי זולתו מן הראוי שיפצנו על כך.

1 ס"ח 348, תשכ"א, עמ' 192.